

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM

POGOVORA PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE ZA ODDAJO »VEČERNI GOST« NA TV SLOVENIJA

Ljubljana, 22. junij 2008

SANDI ČOLNIK: Dober večer, spoštovane gledalke in gledalci. Nocoj je naš večerni gost gospod Janez Janša, predsednik Vlade Republike Slovenije in predsedujoči Evropski uniji. Lep pozdrav in dober večer, gospod Janša.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Dober večer.

SANDI ČOLNIK: Slovensko predsedovanje Evropski uniji se hitro bliža koncu, pred dvema dnevoma, mislim, da je bila ena zadnjih pomembnejših konferenc pod našim predsedovanjem. Kaj je v teh nekaj dnevih, ki ostanejo, treba ali se še lahko naredi?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Zdaj delo dejansko zaključujemo. Hvala Bogu, bom dejal. To je bilo šest zelo napornih, intenzivnih mesecev. Vendar imamo še v torek zaključno poročilo in poročilo o tem zadnjem srečanju - to je bil junijski sestanek Evropskega sveta - v Evropskem parlamentu, poročam evropskim poslancem. Potem pa imamo še v četrtek in petek vrh Evropska unija - Ruska federacija. Zelo pomembno srečanje.

SANDI ČOLNIK: A gre za nafto, naftovode in te stvari?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Gre za vse. Po enajstih letih se pripravlja nov strateški sporazum med Evropsko unijo in Rusko federacijo. Pravzaprav, se ta sporazum pripravlja že nekaj let, bilo je ogromno problemov pri usklajevanju pogajalskega okvira. Slovenskemu predsedstvu je to uspelo, pred kakšnim mesecem in pol, ko smo uskladili zadnje podrobnosti še z Litvo. Če bo vse po sreči, bomo v petek začeli ta zelo pomemben krog pogajanj z Rusko federacijo. Gre za vprašanja od energije do znanstvenega sodelovanja, skratka, za nekaj, od česar je na koncu pomembna tudi kvaliteta življenja, slehernega Evropejca in seveda tudi prebivalcev Rusije.

SANDI ČOLNIK: Nastaja vtis, da so Rusi zelo trdi pogajalci, da se pogajajo tako, kot so sinoči igrali njihovi nogometaši. Energično - takoj streljat, čim je prva priložnost.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: To drži, vendar pa, tudi znotraj Evropske unije uskladiti pogajalski okvir ni bil nič manjši izziv. Tudi nekateri v Evropski uniji so trdi pogajalci, tako da smo veliko naporov vložili v to.

SANDI ČOLNIK: Ali bi se lahko reklo, da sta tukaj dve frakciji. Eni so bolj proruski, eni so manj proruski ali bolj kontra?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne gre za to, ampak države članice Evropske unije so v zelo različnih položajih. Tukaj gre manj za zgodovino in za stare zamere, pa za stare odnose nekdanjih članic Varšavskega pakta in vsega tega, kar se je nabralo v nahrbtniku zgodovine v preteklosti. Bolj gre za aktualne razmere - za vprašanje, koliko kakšna država uvaža plina ali nafte iz Rusije, kje gredo plinovodi, kje gredo železniški koridorji itn.. Vsak - sedemindvajset članic nas je v Evropski uniji - vsak je zelo pazil na to, da bo njegov interes v tem pogajalskem okviru zastopan. Če bi špekuliral s številko, bi rekel, da je nekaj tisoč teh interesov. Vse to uskladiti za nek konkreten pogajalski okvir je zelo naporno delo. Nismo ga mi v celoti opravili, nekaj predsedstev prej se je s tem ukvarjalo, vendar smo na koncu uspeli priti do soglasja.

SANDI ČOLNIK: Letos veliko govorimo o dvajseti obletnici afere »JBTZ« - se pravi, Janša, Borštner, Tasič in Zavrl. Ti dogodki so sprožili celo verigo reakcij, ki je v končni konsekvenci pripeljala do samostojne Slovenije. To se je dogajalo leta 1988. Zametki teh dogodkov pa so se začeli že precej prej – recimo, s pisanjem tednika Mladina. Vi ste bili takrat novinar Mladine in - kot je kasneje zapisal David Tasič - največji in najnevarnejši slovenski disident tistega časa. Kakšno je bilo to uredništvo mladinskega časnika - trije od kasnejših štirih aretirancev ste bili člani te redakcije, edino Borštner je prišel iz drugega okolja, ker je bil častnik v vojski. Kaj ste zahtevali takrat? Svobodne volitve, večpartijski sistem, samostojno Slovenijo? To je bilo vse anatema, takrat se o tem ni bilo dobro pogovarjat?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Še kakšne manj nedolžne stvari so bile takrat...

SANDI ČOLNIK: ...no povejte.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: So bile nevarne. Ampak, je bilo tudi vse to takrat v razpravi. Ni šlo toliko za to, kdo razume kaj so bistveni problemi. Takrat je bil bolj problem kdo si upa to napisati in objaviti. V nekih nizko nakladnih časopisih ali pa revijah - Mladina je bila takrat nizko nakladni tednik, vendar dokaj odprt in precej bolj neodvisen, kot je danes...

SANDI ČOLNIK: Je bila elitno bralstvo, ne?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, bralstvo je bilo relativno malo, ampak glede na to, da se je potem to kopiralo - če je bilo kaj posebno zanimivega - in da se je to širilo od ust do ust, je bil to zelo velik vpliv. Tukaj je bil še takratni Radio Študent, ki je veliko tega potem povzemal. Radio Študent, kot neka ozka ljubljanska postaja, je bil takrat zelo poslušan radio - morda bolj, kot je danes nacionalni. Skratka, ti marginalni mediji so začeli prevzemati neko pobudo in če si je nekdo upal nekaj tudi javno objaviti, se potem pod tem podpisati, je to imelo večji doseg bralstva ali poslušalstva, kot morda nekaj let prej. Tukaj vidim, da imate mojo prvo knjigo, ki je v bistvu zbornik člankov in esejev iz tistega časa. Jaz sem takrat pisal o slovenskem jeziku, o jugoslovanski armadi, o pravici ugovora vesti...

SANDI ČOLNIK: Bili ste ostri, jaz sem to preveril....

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: ...o nekih normalnih stvareh, ki se zdijo danes same po sebi umevne. Če danes razlagaš to tistim, ki so se takrat rodili, pa bodo letos prvič volili na volitvah, da je bilo govoriti o teh stvareh ali pa pisati nevarno, že malo debelo gledajo. Bile so nekatere besede, ki so bile tabu. Recimo, da se zavzemaš za svobodne volitve, kjer bo lahko nastopalo več strank - to je bilo takrat za zapor, kontrarevolucija. Jaz se spomnim neke javne tribune, malo pred mojo aretacijo, v Kopru, kjer smo predstavljali zbornik »Dnevnik in spomini Staneta Kavčiča«. Na tisti javni tribuni v Kopru smo govorili o poskusih partijskega liberalizma in o vlogi Kavčiča, o slovenski politiki, o premikih, ki jih je on takrat dosegel. Vse je ostajalo nekje v okvirjih besednjaka, ki je bil takrat še toleriran. Potem pa se je nekdo v dvorani dvignil in je dejal: »Fantje, govorite o vsem mogočem, sadite rožice, povejte ali ste za to, da je v Sloveniji več strank ali ste za večstrankarski sistem ali ne?« Tam nas je sedelo za mizo pet, šest, začeli smo se gledati med sabo kdo bo...

SANDI ČOLNIK: ...prvi?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: ...odgovoril na to vprašanje, vendar je bil potem led prebit in smo rekli: »Ja, smo za večstrankarski sistem.«

SANDI ČOLNIK: A je bil to provokator? Kaj mislite?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, mislim, da ni bil. Če bi malo pobrskal po spominu, bi se morda celo spomnil priimka. Ni bil provokator. Bil je nekdo, ki je bil dovolj pogumen, da se je izpostavil in tudi nas postavil pred takšen izziv. Mislim, da je bila to prva javna razprava, kjer so bili tudi mediji, ki seveda o tem niso nič poročali - poročali so najbrž tisti, ki so bili tam službeno - kjer je v novejšem času, v slovenski zgodovini neka odprta razprava, javna tribuna, množica, rekla. »Ja, potrebujemo večstrankarski sistem, svobodne volitve. Morda to ni najboljši način, idealen način za urejanje stvari, je pa daleč najboljši.«

SANDI ČOLNIK: Najhujši ali najobčutljivejši nasprotnik je bila pa vojska takrat? Vas je v bistvu vojska spravila v zapor takrat?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: To ne. Mene je aretirala slovenska UDBA.

SANDI ČOLNIK: Ja, konkretno, ampak zadaj je stala zahteva vojske?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja, ampak do vojske so pa vse potrebne informacije in vse ostalo prenesli tisti, ki so delali tajne preiskave na MikroAdi. In to ni bila vojska - to je bila Služba državne varnosti. V knjigah »Sedem let pozneje« in »Osem let pozneje«, ki sta zbornika dokumentov, so dokumenti, ki zelo natančno govorijo, kako so se stvari odvijale. Vojski so na koncu potisnili ta vroči kostanj v roke, ker so pričakovali, da bo to vojska uredila tako, kot se je do takrat to urejalo z mnogimi, ki so bili pred nami aretirani, zaprti in sojeni in nekateri tudi niso prišli več živi iz zaporov. Ker to je bilo tajno sojenje, vojaška sodišča so lahko sodila brez odvetnikov, brez prisotnosti javnosti. Vnaprej so ti povedali koliko boš dobil. Meni so rekli že prvi dan...

SANDI ČOLNIK: Koliko so vam rekli?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: ...sicer bo zdaj neka procedura, je dejal preiskovalni sodnik.

SANDI ČOLNIK: Radič, ne?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Radič, ja. »Ampak, vsi vemo,« je rekel, »še najbolj pa ti, kako se bo to končalo«. Ko sem se jaz delal malo naivnega in sem rekel: »Kako pa?«, je rekel: »S petnajstimi leti, najmanj«. Tako da oni so vedeli, da bo sojenje farsa, mi smo vedeli, da bo sojenje farsa in edino kar je preprečilo, da bi tudi mi ponavljali usodo stotin ali pa tisočev pred nami, ki so šli čez ta aparat, so bili ljudje, ki so prišli na ulico, ki so protestirali - Kongresni trg, Roška, še prej pa Odbor za varstvo človekovih pravic. Naši prijatelji, ki so se organizirali in naredili izjemen pritisk, ki je iz petnajstih let potem znižal to kazen na eno leto in pol. Samo to je zaleglo.

SANDI ČOLNIK: Vi lepo opisujete aretacijo in potem prve dni v samici, v osami. Pravite, da ste v petih dnevih shujšali za sedem kg. To je že znak, da je bil hud psihičen pritisk? Bili ste popolnoma odrezani od zunanjega sveta. To, da so se ljudje zbirali množično, zahtevali vašo izpustitev, tega niste vedeli nekaj časa?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, tega pravzaprav dokončno nismo vedeli do samega procesa na Roški, ko smo slišali skozi sicer zaprte polknice na oknih utrip ulice in skandiranje - dokler se je to pač dogajalo. Potem so rekli, da bodo sojenje prestavili v Zagreb oziroma v Beograd in se je Odbor odločil, da ne bo več skandiranja in hrupa na ulici. Potem tudi tega nismo slišali. Ampak, takrat so se nekatere informacije že dale dobiti. Tudi nek vojaški zagovornik, ki so ga meni določili po službeni dolžnosti - češ, da je tako nesposoben, da zagotovo ne bo delal nobenih problemov - je potem - tudi vsi ti časniki jugoslovanske armade so živeli v nekem bloku, v nekem okolju in to, kar se je dogajalo v Sloveniji, na ulici, v javnosti, je, seveda, vplivalo na njihove družine, na njih - po treh tednih zelo spremenil odnos do mene. Prej je približno potrjeval tisto o petnajstih letih, potem pa je - ne bom rekel, da je postal prijazen - postal korekten v tem smislu, da - oba sva vedela, da mi, pač, ne more pomagati in da ni šlo za pravo - mi je vsake toliko časa skrivaj potisnil kakšen izrezek iz časopisa. Pri teh obiskih mi je tudi sestra, ko sva se rokovala, kljub temu, da so stali zraven,...

SANDI ČOLNIK: Vaša sestra?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: ...potisnila nekaj izrezkov v roke, tako da sem jaz približno, na podlagi tega uganil, da se zunaj nekaj dogaja, da se je Slovenija spremenila. Čeprav je bil morda to en odstotek tega, kar se je dejansko dogajalo. Skratka, nismo imeli neke resne, realne predstave tega zunaj.

SANDI ČOLNIK: Štirideset tisoč ljudi je bilo na Kongresnem trgu 22. junija leta 88. To se v Sloveniji ni dogodilo nikoli prej, kolikor jaz vem, vsaj ne v modernem času ne?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Mislim, da tudi kasneje ne.

SANDI ČOLNIK: Ja, verjetno tudi ne.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Pa tudi v pred-modernem času težko, glede na naš obseg. Meni je zelo žal, da me ni bilo zraven takrat. Sem pa ravno danes, ko sem govoril Taboru pevskih zborov v Šentvidu - tudi tam je dvajsetletnica in tudi takrat je bil je bil program tega tabora z nekaterimi pesmimi nekako na ravni utripa Slovenije - sem se spomnil nekega dogodka po tem zborovanju na Kongresnem trgu, za katerega jaz takrat nisem vedel, da je povezan z zborovanjem. Takrat, ko so se ljudje vračali iz tega zborovanja, se je pevski zbor iz Štajerske - nikoli nisem ugotovil kateri - zaustavil na Metelkovi ali tam nekje v eni od tistih ulic in šli so ven in zapeli »Lipa zelenela je«. Tista pesem je priplavala potem čez zamrežena okna zapora.

SANDI ČOLNIK: Pozdrav iz domovine, tako rekoč?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Zdelo se je, kot da je nek drug svet vstopil v zaporniško celico. Meni se je zdelo, da morda pa je to nekaj, kar je namenjeno nam, ki smo zaprti oziroma jaz takrat nisem niti vedel koliko nas je zaprtih. Iz dela sodnega spisa, ki smo si ga lahko ogledali...

SANDI ČOLNIK: Niste vedeli za ostale tri, ki so bili zaprti?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: ...sem vedel, da sta zaprta tudi Ivan Borštner - ki ga jaz nisem poznal, ga nisem nikoli prej srečal - in David Tasič, ki sem ga poznal, ker je bil urednik na Mladini. Jaz nisem bil zaposlen na Mladini. Jaz sem bil občasni sodelavec, ampak Davida sem poznal. Skratka, tista pesem je prvič vzpostavila nek stik med mano in med nekim upanjem, da se zunaj pa vendarle nekaj dogaja in da ne bomo poniknili nekje med celicami, procesom in kakšno zaporniško kletjo, kot mnogi pred nami.

SANDI ČOLNIK: A je to tako, da ste se potem srečali kot skupina šele potem, ko je bila že stvar urejena oziroma, ko so vas spustili?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Na sodišču, na sojenju.

SANDI ČOLNIK: Na obravnavi ste jih srečali?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Po dveh mesecih. Zaporniški režim v tem vojaškem priporu na Metelkovi je bil izredno strog. Bili smo nekaj celic narazen - Borštner, Tasič in jaz - vendar se nismo nikoli srečali. Vedno kadar so kogar koli od nas peljali na zaslišanje je bil hodnik prazen. Vrata so bila vsa zaklenjena, ni se vedelo kdo je še. Občasno smo sicer slišali krike - mislim, da so precej grobo obračunavali z nekaj albanskimi zaporniki, še posebej z enim. To sem jaz potem povedal na tiskovni konferenci, takoj ko smo bili izpuščeni, in se je tudi ugotovilo za koga je šlo. Dejansko nas niso pretepali - verjetno zaradi tega, kar se je dogajalo zunaj. So pa pretepali sojetnike. Pozneje smo ugotovili, da so bili tu v glavnem Albanci. Predvsem albanski časniki, ki so jih, kot so rekli, čistili iz Jugoslovanske armade. Mi se sploh nikoli nismo srečali.

SANDI ČOLNIK: Vi ste stavkali? Gladovno stavko ste imeli v zaporu?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja in to zato ker sem napisal na vsak sklep, ki sem ga dobil, napisal pritožbo.

SANDI ČOLNIK: Pritožujete se...

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Sem se, v bistvu, priučil pravniškemu, odvetniškemu poklicu. Postal sem neke vrste zakotni pisar - tam v zaporu, ker nisem imel odvetniške pomoči.

SANDI ČOLNIK: Niste mogli dobit ali je bilo prepovedano?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, prepovedano je bilo imeti odvetnika, niso dovolili.

SANDI ČOLNIK: Civilnega?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Civilnega odvetnika. Določili so nam vojaške zagovornike. Moj zagovornik je bil, kot sem že dejal, pravnik, ki se je ukvarjal z gradbenimi zadevami na poveljstvu armade.

SANDI ČOLNIK: Je bil pa simpatičen, kooperativen, nekako?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja in je po nekaj tednih spremenil odnos do mene in mi tudi dostavil nekatere informacije in mi, na nek način, precej olajšal življenje. Te stvari so bile ključne - bolj kot hrana. Skratka, jaz sem začel gladovno stavko zato, ker se ni nikakršna pravna procedura spoštovala. Jaz sem odkril polno možnosti, ki jih imaš, če si v priporu - kaj ti vse pripada, kdaj se lahko pritožiš. To je bilo vse v zakonodaji že takrat, ampak v praksi ni nič veljalo. Tik pred začetkom sojenja me je obiskal predsednik vojaškega sodišča oziroma je vse obiskal. Po zakonu je moral predsednik vojaškega sodišča oziroma po takratnem zakonu, bi moral predsednik vojaškega sodišča vsake toliko časa obiskat pripornike, zato da ugotovi, če se z njimi pravilno ravna. Tega prej nikoli niso delali, samo potem, ko se je začelo zunaj postavljat ta vprašanja, je ta predsednik vojaškega sodišča, Volej Savlevič, prišel tudi do moje celice in med drugim dejal, da predlaga, da kljub temu, da mi pripada pravica do tolmača – glede na to, da bo proces v srbščini - da se tej pravici odpovem, češ, da je on rezerviral dopust. In da, če bo proces trajal več kot en teden...

SANDI ČOLNIK: ...ne bo mogel.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: ...če se bo zavlekel zaradi prevajanja, da bo moral prekiniti dopust.

SANDI ČOLNIK: In bo slabe volje zaradi tega.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Skratka, nekemu, ki so mu grozili s petnajstimi leti zaporu, je prišel z neko tako absurdno zadevo, češ, da je on rezerviral dopust. Na tem nivoju je bilo takrat to osebje. Jaz najbrž nisem niti razumel kaj pravzaprav hoče, šele potem smo to dognali. Enako je tudi nekaterim drugim dejal. Skratka, to vojaško pravosodje je bilo neka karikatura prava. Itak so vedeli, da se ne sodi po pravu. V naprej se je vedelo na koliko je potrebno koga obsoditi. Zdaj so se prvič srečali s tem, da je neka javnost bila sploh vključena, da si je izborila neko pravico posrednega vpogleda v to zadevo. To jih je totalno spravilo iz tira. Potem so sicer vse speljali tako kot so planirali, samo kazni na koncu so bile precej nižje.

SANDI ČOLNIK: Vas so sicer izpustili, ampak čez leto so vas poklicali nazaj, da odslužite en del v civilnem zaporu.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Saj po takratni zakonodaji - razen za častnike Jugoslovanske armade, ki bi dobili kazen do neke višine, je zakonodaja za vse ostale določala, da se potem preda civilnemu pravosodju. Seveda, mene so potem poslali v zapor slovenski organi in to kljub različnim pritožbam. Ampak, da povem tisto glede gladovne stavke, ki ste me prej vprašali. Skratka, jaz sem začel gladovno stavko, da bi izsilil neko pravico do pravnih sredstev. In vse so mi potem dopustili. Pravzaprav sem stavkal zato, ker nisem imel tehničnih možnosti. V zakonu je pisalo, da se lahko pritožiš. Jaz pa nisem imel, ne papirja, ne svinčnika.

SANDI ČOLNIK: Slišati je nekje, da pa vam je uspelo najti en kos papirja, tako da ste nek dnevnik vodili, skoraj?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, saj potem sem to dobil. Ko sem še malo se upiral, so mi dali tudi Zakon o vojaških sodiščih, potem sem dobil Kazenski zakon, pa Zakon o kazenskem postopku. Sem potem tisto bral in na koncu sem ugotovil, da precej bolje poznam te postopke kot samo sodišče. To je pripeljalo do različnih zapletov tudi na samem sojenju. No, ampak jaz sem s stavko, predvsem izsiljeval neke stvari, ki...

SANDI ČOLNIK: ..morale bi biti.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Nisem izsiljeval tega, da bi me izpustili iz zaporu, ker sem vedel, da je to absurdno, ampak neke zadeve, ki so normalne tudi za nekoga, ki je dejansko kriv in je v zaporu.

SANDI ČOLNIK: Prej ste vi omenili kako je slovensko javno mnenje lahko pritiskalo na zavest teh vaših tožnikov, vojaških. Da so oni videli, da v Sloveniji se spreminja, da vi niste »apriori« nekakšni zločinci v očeh ljudstva, ampak nasprotno - postajate junaki? Ali je to vplivalo tudi na slovensko oblast? Kot ste vi rekli, slovenske tajne službe so vas, pravzaprav, spravile v to težavo? Zadaj je stala oblast, ki je pa tudi morala poslušat čez 40.000 ljudi sredi Ljubljane in zahteve za izpustitev. Tudi naša oblast oziroma takratna oblast, ni bila gluha? Ste imeli občutek, da je vplivalo to tudi na domače gospodarje, da tako rečem?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Absolutno je vplivalo. V teh zbornikih, ki smo jih izdali, je tudi nek dokument iz teh let, kjer Miran Potrč - ki je bil takrat predsednik socialistične skupščine - pravi, da ima slovenska komunistična oblast oziroma socialistično samoupravna oblast - kot so si takrat sami rekli - dva

nasprotnika. Eden je Milošević in ta centralizem, ki skuša vzeti to oblast tudi partijskim republiškim vodstvom, ves centralizem, dokončni centralizem v Jugoslaviji in izničit ustavo iz leta '74. Drugi nasprotnik, ki je ravno tako nevaren, pa je domača opozicija, ki nastaja. V skladu s to oceno so potem tudi gradili strategijo in izdelali neke variante, kako ravnati z obema nasprotnikoma. Mi smo bili v bistvu potem del nekega kolesja, kjer se je skušalo zaposliti oba nasprotnika. V bistvu, so nas aretirali in predali vojski, tako da bi si umili roke.

SANDI ČOLNIK: ...da bi vojska opravila grdo delo.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Vendar pa je potem seveda tudi pokasirala gnev in slabo voljo, za katero so vedeli, da bo do nje v Sloveniji prišlo. Vendar je bila ta reakcija takšna, kot jo niso pričakovali - večja, bolj odločna kot kadarkoli prej in zadeve so jim začele uhajati iz rok. Zato so potem počasi na nek način skušal loviti ta veter nezadovoljstva ali pa veter slovenske pomladi na splošno rečeno tudi v svoja jadra. Jaz sem bil neznansko presenečen, ko smo prišli iz tega pripora, in prebral, da je bil glavni problem za takratno slovensko partijsko oblast, da so nas sodili v srbskem jeziku oziroma da so nam sodil v tujem jeziku, čeprav je po slovenski takratni ustavi pisalo, da je uradni jezik slovenščina. Vendar so tudi oni vedeli, da je to z jugoslovansko zakonodajo in z različnimi tistimi podzakonskimi predpisi za vojaška sodišča stvar drugače urejena. Skratka, šli so na neke procesne stvari, ne pa na bistvo. Bistvo je pa bilo, da smo bili mi po krivici aretirani in da so to aretacijo sami izpeljali.

SANDI ČOLNIK: Mi smo se v javnosti nekako navadili na to, da se vas štiri vidi kot neko skupino - kompaktno - ljudi, ki enako mislijo, enako delujejo, kar ni čisto res. Vi ste se pravzaprav šele bolj spoznavali na procesu in potem takoj po tistem, seveda. Že v vaši knjigi, ki ima naslov »Sedem let kasneje«, sedem let po tem, niste več štirje - ste samo še trije. Franci Zavrl se je odmaknil takrat. Zdaj jaz ne vem kakšni so bili njegovi razlogi, kako ste vi to čutili. Ostali ste vi trije - njega ni več in tudi v naslednji knjigi - »Osem let kasneje« ga še vedno ni.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ampak bistveni razlog za to ni njegov odmik, ampak dejstvo, da smo mi v tem prvem zborniku oziroma knjigi »Sedem let pozneje« opisovali zaporniške izkušnje. On ni bil zaprt. Franci Zavrl se je izognil aretaciji na ta način, da je šel v psihiatrično bolnišnico. Skratka tam je bil nek manevar, ki mu je omogočil, da se je branil s prostosti, kar je bilo takrat pomembno, ker je bil edini, ki je potem te informacije iz procesa na nek način - kljub temu, da je bilo to prepovedano - sporočal javnosti. Ko pa smo izdajal zbornik »Osem let pozneje« pa je on imel neke zadržke pri tem. Takrat ni šlo več za to. Šlo je mislim, da za pač neko zgodbo. Namreč vedno se v Sloveniji zgodi nekaj pred volitvami. Leta 1994, pred lokalnimi volitvami, so nas na nek način začeli - in zanimivo, da je to delala Mladina, ki je v tem času menjala lastnika - obsojati, da smo se v zaporu imel čisto dobro, da smo jedli sladoled in takšne stvari. Bila je precej tako umazana kampanja.

SANDI ČOLNIK: Nekaj podobnega kot smo slišali za one rudarje v Trebčah, kjer so imeli gladovno stavko, potem je prišla propaganda, da so na skrivaj jedli, ne vem kaj, gibanice, sladoled in takšne neumnosti, da so jim vozil v rudnike...

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Vedno, ko se skuša neko žrtev diskreditirati, se ravna podobno.

SANDI ČOLNIK: Vas moram vprašati, preden se je ta aretacija dogodila, ste vi bili - kaj bi rekli danes - podjetnik. MikroAda - z Bavčarjem sta imela to podjetje, obenem ste pisali v Mladino, po izobrazbi ste pa obramboslovec. Pravzaprav, ko ste se vi vpisali v to obramboslovno zadevo, kaj ste imeli pred očmi: »To ni prava vojska, to je teoretiziranje o tem kaj vojska naj počne, ali kako je to bilo?«

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ko sem se jaz vpisal na ta študij, sem imel popolnoma zgrešeno ali pa milo rečeno omejeno predstavo kaj to je. To je bilo takrat nekaj novega. To je bilo na sedanji

Fakulteti za družbene vede, takrat Fakulteti za sociologijo, politične vede in novinarstvo in obramboslovje. To je bilo reklamirano kot nek zanimiv nov študij, ki je imel še dodaten motiv - to pa je, da je vsak, ki je končal ta študij imel samo stažiranje štiri mesece in pol in ni bilo treba služiti vojske. To je bil potem nek dodaten motiv. Seveda, se je potem izkazalo, da - z izjemo parih predmetov - zadeva nima nikakršne vsebine in če bi jaz svoje znanje gradil na tem študiju, potem bi se zame, pa še za marsikoga drugega, marsikaj slabo končalo. Vendar vprašanje je bilo drugačno. Jaz v svojem poklicu nisem delal potem zato, ker sem tam v začetku leta 1985 napisal nek članek, kjer sem postavljaj pod vprašaj nekatere ukrepe Jugoslovanske armade. Takrat sem bil prvič poslan pred vojaško sodišče. Vzeli so mi potni list. Odvetnik Drago Demšar, ki je šel z mano na zaslišanje, je rekel: »Vzemi zobno ščetko s sabo, ker s tega zaslišanja noben ne pride domov, z vojaškega sodišča. Odredijo pripor in potem traja to mesece, lahko leta«. Bil sem precej prestrašen. Pripora niso odredili, vzeli pa so mi potni list in vložili obtožnico že takrat, že leta 1985. Vendar pa potem do procesa ni prišlo, ker je to obtožnico, ki sem jo seveda dobil po pošti, takratni urednik Mladine Bojan Korsika postavil kot uvodnik v to revijo in poslal to gradivo v tiskarno. Ko je UDBA videla - ker je vedno pregledala vse te stvari - kaj hoče Bojan Korsika objaviti v Mladini, so ustavili tisk. Začela so se pogajanja in na koncu je potem, mislim, da takratni republiški tožilec Pavle Car lastnoročno napisal, da, če umakne ta uvodnik iz Mladine - kjer je bil objavljen faksimile obtožnice - bo obtožnica umaknjena. In tako se je zgodilo. Uvodnik je bil umaknjen, oni pa so umaknili obtožnico proti meni. Vendar je bilo vmes veliko zgodb in zelo napetih pogajanj. Tukaj je pogum Bojana Korsike mene takrat rešil procesa, ki bi se zagotovo končal drugače kot tri leta kasneje, ker leta 1985 dvomim, da bi prišlo do takšne reakcije javnosti, kot je prišlo kasneje, ko je bila situacija zrela, ko smo imeli že 57. številko Nove revije, pisateljsko ustavo in je ta Slovenska pomlad bila že v prvem cvetju.

SANDI ČOLNIK: Vidva z Igorjem Bavčarjem sta se zblížala tudi pri izdajanju »Dnevnika Staneta Kavčiča«. To je bila tudi ena stvar, ki je precej razburjala. Vi pravite, malo kasneje: »Bavčarju in meni, ki sva delala na njem, na tem dnevniku, je odkrita polpretekla zgodovina dvignila mnogo zavest. Škoda, da so pri Igorju nekatere padle nazaj.« Je to že začetek ohlajanja med vama. Vidva sta bila, kako bi rekel, velika prijatelja, sodelavca, ampak potem se je pa počasi ta stvar nekako zrahljala.

PREDSIEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ta Kavčičev dnevnik ima seveda svojo predzgodbo. Zadeva se je začela tako, da je nekoč v mojo pisarno - ki sem jo imel na Kersnikovi, kjer je bilo uredništvo Časopisa za kritiko znanosti, kjer sem vedril takrat, ko ni bilo nobene službe zame - prišel nek starejši moški, ki se je obnašal zelo skrivnostno. Kasneje se je izkazalo, da je to Niko Kavčič - znana oseba, ki je še zdaj v nekaterih svojih knjigah...

SANDI ČOLNIK: Ni v sorodu s Stanetom?

PREDSIEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne ni, je pa bil njegov sodelavec. Zdaj, ko nazaj gledamo tiste čase in te stvari, so zadeve jasne. Tukaj ni šlo toliko za najino svobodno voljo ali pa za najino odkritje ali pa za to, da midva izdava ta dnevnik, ampak je nekdo drug pač izbral založbo, ki je bila sposobna oziroma za katero so mislili, da si upa to izdati in dva, ki sta bila dovolj nora, da so se tega projekta lotila, ker to je bilo takrat tvegano. Mislim, da smo natisnili v tajnosti tisoč izvodov Kavčičevega dnevnika in smo to vse prodali v eni uri pred Namu - tak interes je bil.

SANDI ČOLNIK: Bestseller.

PREDSIEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja.

SANDI ČOLNIK: Ravnokar sem hotel začeti to temo, ali je pri politiki, pri delanju politike mogoče prijateljstvo. Imaš skupino ljudi ali pa vsaj dva, ki enako gledata, potem se pa zgodi z dogodki, da eden malo drugače vidi stvar. Kaj zdaj? Ali je konec prijateljstva ali je konec skupnih načrtov, ali kako? Mislim,

da je z Bavčarjem mogoče en takšen primer. Zdaj sta dosti narazen, bi človek rekel. On je »odšel med tajkune«, vi ste pa na drugi strani?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Iz njega se predvsem poskuša narediti največjega tajkuna v Sloveniji, čeprav mislim, da to ni. Ne glede na to po kakšni poti je šel, so nekateri precej večji. Samo tisti, ki so precej večji, imajo v lasti časopise in medije in pozornost odvrtačajo na druge. Ne glede na to, kaj jaz zdaj mislim o njem ali pa o kom drugem, bi bilo nekorektno, da bi jaz spremenil odnos do tistih časov pred 20-imi leti, ko je on recimo ustanovil Odbor za varstvo človekovih pravic. Brez tega pogumnega dejanja ne vem, če bi jaz zdaj prišel iz zapora - enako velja za Borštnerja ali Tasiča. Nekdo je moral biti prvi, nekdo si je moral upati. In on si je pač upal. Enako za Francija Zavrla. On je bil takrat urednik Mladine, njega sem tudi poznal poleg Davida Tasiča. Objavljal je pogumne stvari, ne glede na to, kaj si jaz zdaj mislim o njegovem ravnanju, ko po eni strani je solastnikov časopisov, kjer te lahko zelo skritizirajo, potem pa ima tudi »piar« agencijo, ki ponudi svoje usluge, zato da odgovarjaš na pisanje teh časopisov. Skratka ne dela nekaj, kar je delal takrat, ampak to mojega odnosa do njega - glede na tiste čase ali pa ko govorimo o tistih časih - ne bo spremenilo. Takrat je delal pogumne stvari. Še mnogi drugi, ki so bili v Odboru in so kasneje šli politično kam drugam, napisali tudi žolčne knjige o meni itn.. - kot recimo Spomenka Hribar. V tistem času delovanja odbora...

SANDI ČOLNIK: ...je bila zelo pozitivna.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: ...je bila pogumna. Tudi v pisanju o slovenski polpretekli zgodovini je orala ledino - vsa čast ji. Še veliko je takšnih imen. Politika normalno ločuje, vendar smo zdaj v nekem demokratičnem sistemu, kjer to ni kaznivo dejanje. Skratka, lahko mislimo različno, lahko se organiziramo v različne stranke, lahko zagovarjamo vsak svoj interes, vendar to ni nekaj, kar bi spremenilo - če smo fer in korektni - naš odnos do tistega časa. Treba je gledati tiste razmere in soditi vsakega, če govorimo o tistih časih, po dejanjih takrat, ne po njegovih dejanjih danes.

SANDI ČOLNIK: To sem rekel, da vas moram še vprašati. Ta dvojna funkcija, ki jo imate - ste predsednik nacionalne vlade in obenem predsedujoči evropski skupnosti. To zahteva ogromno nekih početij. Menda imate zelo napete urnike. Če vzamemo recimo današnji dan, pa vzemimo še jutrišnjega, kako to izgleda - vaše tekanje z ene konference, iz enega joba na drugega?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Danes je sicer nedelja, poletna nedelja - začel sem jo s sestankom s predsednikom Republike Srbske, gospodom Dodikom, ki je na obisku v Ljubljani. Potem smo odkrival temeljni kamen za Kulturno pastoralni dom Srbske pravoslavne cerkve, ki ga je podprla tudi vlada. Potem sem bil govornik na 39. taboru pevskih zborov v Šentvidu - zelo prijeten dogodek, kjer je sodelovalo tudi več kot 15 pevskih zborov iz evropskih držav in skoraj 150 zborov iz Slovenije - sicer je vaša televizija to prenašala - polno pozitivne energije. Verjetno je to nek osrednji dogodek, ki mi omogoča, da še zdaj sedim in se pogovarjam z vami, ker je bilo potem še kar nekaj dela. Nenazadnje tudi spremljanje rezultatov referendumov, tiskovna konferenca, različne izjave, priprave na torek, ko poročam o Evropskem svetu. Čas je precej pester - težko bi rekel, da je dolgočasen. Pred 20-imi leti je bil moj glavni problem tam v zaporniški celici preveč časa, ker so nas zbudil ob 5.00 zjutraj in kljub temu, da je bila celica 2x3 metre dolga in da je bila noter samo postelja in en stol, se postelje nisi smel dotakniti do 22.00 zvečer.

SANDI ČOLNIK: Si moral stati cel dan?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ali sedeti na sladoledarskem stolu brez naslonjala. Skratka, takrat je bil glavni problem kako preživeti dan, ne da bi razkrajal sam sebe. Zdaj imam obraten problem, kako narediti vse, kar je nujno potrebno, v tem času. Ampak predsedovanje se hvala bogu končuje...

SANDI ČOLNIK: Rekli ste: »Hvala bogu«. Bo to en kamen, ki se bo odvalil?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja, to je izjemen napor.

SANDI ČOLNIK: Je prav, da traja to samo pol leta. Če bi trajalo to nekaj let...

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: To je že prav in tudi to, da nova Lizbonska pogodba prinaša stalnega predsednika Evropske unije.

SANDI ČOLNIK: Kaj pa Irci pravijo na to?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Kar se Ircev tiče, imajo pravico, da sami odločajo kako bodo ratificirali to pogodbo. Dober odstotek evropskega prebivalstva je s svojim glasovanjem zaustavil nek evropski proces - strateško zadevo, vendar ni bilo niti ene države v Evropi, ki bi rekla samo en odstotek Evropejcev je za to glasoval in to ne šteje. Šteje, ker so pač takšna pravila igre. To je potrebno spoštovati. Treba je povedati to. Slovenija je dobila veliko podporo pri drugih za to predsedovanje. Naleteli smo na razumevanje v tem smislu, da vsi upoštevajo, da to delamo prvič, da smo nova članica in brez kakšnih zelo velikih izjem je bilo to razumevanje popolno - precej večje v Evropi kot v Sloveniji - ker vedno, ko sem šel v Bruselj sem imel kakšen nož v hrbtu, ki sem ga dobil v Ljubljani.

SANDI ČOLNIK: To, kar se vidi po etru, je v glavnem dosti ugodna ocena slovenskega predsedovanja, ampak mogoče je zdaj še prezgodaj? Ko bo konec...

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Čas da pravo težo. Zdaj mi govorimo o slovenskem predsedovanju, dejstvo pa je, da je pravi kriterij za oceno, koliko je Evropa v tem času napredovala, koliko stvari je rešila, ki jih prej nismo mogli. Teh je sicer kar nekaj. Je pa ta irski referendum dal neko, lahko bi rekli, senco na postopek ratifikacije Lizbonske pogodbe, ki je en od ključnih političnih projektov Evropske unije. Veliko naporov smo vložili v zadnjih sedmih dneh ali pa še nekaj več, da smo se nekako dogovorili kako naprej. To ni bilo enostavno. V bistvu je bil to največji izziv med našim predsedovanjem.

SANDI ČOLNIK: Če vzamete oceno, tako bi rekel, preko palca, koliko Slovencev je pravzaprav sodelovalo pri tem predsedovanju, ker recimo velja, da je ena od stranskih koristi tega, da se je večje število slovenskih diplomatov, znanstvenikov izšolalo kako se je treba vesti v Evropi, če hočeš kaj doseči in oni zdaj to znajo prej pa niso.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Neposredno preko 2.000 ljudi in posredno še mnogo več. Te izkušnje in to pridobljeno znanje je izjemno dragoceno. Te šole ni, to ni možno nadomestiti z ničemer. Samo na najvišji ravni ministrski ravni mislim, da je bilo pač preko 20 srečanj, ki smo jih organizirali v Sloveniji in potem najmanj 10.000 različnih sestankov na različnih ravneh tako doma in v Bruslju. Lahko rečem, da smo ravnali zelo pametno, ko smo se odločili, da bo glavni center za vse te dogodke Brdo pri Kranju, ki je blizu letališča, tako da ni bilo treba zapirati prometnic okrog glavnega mesta. Imeli smo samo en tak dogodek, ob obisku soproge ameriškega predsednika v Ljubljani. Če bi vsa ta srečanja bila v Ljubljani, bi v tem času imeli vsak teden takšne ali pa podobne zgodbe. Mislim, da je bila to zelo pametna odločitev, čeprav ni bila enostavna, ker je bilo kapacitete treba dograditi.

SANDI ČOLNIK: Torej, glavno orožje vsakega politika so govori. Kamorkoli pridete, konferenca, zasedanje, je treba nekaj povedati. Razni politiki rešujejo to na posebne načine, kakšni imajo svojega profesionalnega pisca. Tudi znani ljudje postajajo zaradi tega. Kakšen jemlje priložnostnega eksperta o kakšni stvari, kakšen piše to sam. Kako pa vi to delate, ker govorov je nešteto? Kamorkoli prideš pričakujejo, da boš povedal nekaj pametnega, ljubeznivega, spodbudnega, duhovitega, kar ni kar tako.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Predvsem pa točnega in pa korektnega. Jaz sem imel v teh šestih mesecih slovenskega predsedovanja nekaj 100 nastopov. Nemogoče je, da si to sam pripraviš. Imel sem sodelavce, ki so mi pomagali. Vendar pa sem nekatere ključne ali pa pomembne govore - tudi tega, za katerega se mi očita, da sem ga prepisal od Tonya Blaira - pripravil sam. So mi nekateri sodelavci pripravili posamična izhodišča in jaz sem potem na tej podlagi seveda sestavil govor. Zdaj to, da sem govoril o Sloveniji, ki naj bo svetilnik ali pa, ki lahko postane svetilnik v Evropi, ta prisposoba svetilnika je uporabljena tisočkrat v različnih govorih. Nisem bil jaz prvi ni bil niti Tony Blair prvi, ki je to uporabil.

SANDI ČOLNIK: Tudi Blair nima nobenega »copyrighta« na to.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Tudi na to, da, če si omejen z obsegom, če si recimo majhen ali pa majhna država, ne moreš postat največji ali pa najmočnejši, da si pa lahko dober oziroma najboljši. To ni stvar, ki bi jo prvič izrekel Tony Blair ali pa jaz. O tem je recimo prvi češki predsednik - potem, ko je nastala češka država po 1. svetovni vojni napisal knjigo »Priložnosti malih narodov«. Govoril je tisočkrat v teh prisposobah, o tem so govoril tudi mnogi drugi. Skratka, ko uporabljaš te razne prisposobe, je na stotine govorov, ki so si podobni. Poznamo tudi govore Tonya Blaira. Mnoge sem slišal, poznam ga osebno. Mislim, da bi se zelo nasmejal, če bi...

SANDI ČOLNIK: On sigurno ni tisti, ki bi rekel, da je to njegova pogruntacija.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne sigurno ne. Tudi njega so obtožili.

SANDI ČOLNIK: Zanimivo je to, da se to dogaja v vašem bivšem glasilu, ki to prinaša.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Mladina je bil neodvisen tednik tam nekje do leta 1990, potem se je lastništvo na nek čuden način spremenilo. Tudi zdaj ima, mislim, da neke čudne lastnike. Tako da ostaja isti logotip, isto ime, vendar pa je to velikanska razlika, Mladina pred 20-imi leti v času procesa proti »četverici«, čas Slovenske pomladi, je izšla tudi v 90.000, 100.000 tisoč naklade posamične številke, zdaj je to desetina tega. Tudi ko gre za kredibilnost, je primerjava podobna.

SANDI ČOLNIK: Dobro, jaz bi končal ta najin pogovor. Še enkrat se vrnemo na to idejo o prijateljstvu v politiki. Ali je to sploh mogoče? Hotel bi tako vprašat, katere države v Evropski uniji so naše prijateljice? Ali je to sploh pametno na ta način razmišljat, ali v politiki ni »apriori« prijateljstev in ne »apriori« sovražnosti? Kako je s tem?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ko gre za Evropsko unijo, je treba vedeti, da obstajajo interesi posamičnih držav članic. Recimo, na tem zadnjem Evropskem svetu, ki je trajal kakšnih 15 ur skupaj v različnih formatih, sestankih in usklajevanjih je prišlo do tega, da smo se pri mnogih stvareh z nekaterimi državami strinjali - pač zavzemali za isto - o naslednji stvari potem spet različno - odvisno kako gledaš na določene stvari oziroma kaj misliš, da neki državi, ki jo zastopaš koristi. Skratka, ta zaveznitva se menjajo tudi na istem sestanku znotraj istega dnevnega reda neke konference ali Evropskega sveta. Vendar to nima veze z prijateljstvom. Ko gre za te vezi, odnose - že prej sem govoril o tem, da so nam pomagali - lahko rečem, da sem se jaz počutil med prijatelji in sam Evropski svet - kjer sedijo predsedniki vlad in držav, ki so v glavnem močnejše, večje, vplivnejše od Slovenije, ki imajo dolgoletne izkušnje - sem naletel na spoštovanje funkcije predsednika Evropskega sveta, ki pač zdaj pripada Sloveniji oziroma meni do konca junija. Na pomoč, nasvete, kadar sem jih potreboval, velikokrat sem klical svoje kolege ali pa kolegice iz Evropskega sveta - se pravi predsednike vlad in držav drugih članic Evropske unije - tudi ob najbolj nemogočih urah. Od irskega referendumu pa do četrta, ko se je začela seja, sem opravil nekaj 100 telefonskih pogovorov, z nekaterimi tudi po 15-krat, da smo uskladili kolikor se je dalo zaključke. Naletel sem - morda je bilo nekaj izjem, ko pač ni bilo razumevanja ali pa je bilo nekaj arogance, češ mi smo starejši, večji in tako naprej; tega je bilo zelo malo - na neko drugo okolje kot smo ga bili navajeni, recimo,

ko smo bili v Jugoslaviji, ko nikoli nisi vedel od kje bo kaj priletelo. Kljub temu pa se je potrebno zavedati, da so interesi različni in da je potrebno paziti na tiste instrumente, kot jih imajo, ki jih imajo recimo tudi majhne države v Evropski uniji. Zaradi tega je neka posplošena kritika tega, kar se je zgodilo na Irskem po mojem mnenju zelo kratkovidna. Irska ima pravico, da tudi zavrne ratifikacijo Lizbonske pogodbe, morda se nam zdi zdaj to čudno, vendar pa lahko tudi Slovenija pride v ta položaj.

SANDI ČOLNIK: Ki bo imela tudi pravico...

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Recimo, da bi se to pri nas zgodilo na referendumu - hipotetično je to možno. Pravico ljudi je treba spoštovati. Pravila igre so pač takšna in ni možno jih za nazaj spreminjat. Zdaj bo treba iskati rešitve, ki bodo voljo ne zanikali, ampak upoštevali. Če bomo želeli, da še enkrat odločajo o teh vprašanjih, ki jih je potrebno rešiti, bo verjetno potrebno ob tem upoštevati tudi tiste skrbi, zaradi katerih so glasovali negativno. Enako bi se zgodilo pri nas.

SANDI ČOLNIK: To bo še precej dela?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja, vendar mislim, da smo glavno prepreko na junijskem Evropskem svetu prešli in da je zdaj vprašanje časa kdaj bo prišlo do potrebne rešitve. Z ratifikacijo Lizbonske pogodbe v Veliki Britaniji smo šli na neko, lahko bi rekli, varno stran reke. Če te ratifikacije ne bi bilo, bi bili pesimistični. Do oktobra, ko se bo določala pot naprej, bosta skoraj zagotovo pogodbo ratificirali tudi Italija in Španija in teža se bo 90% nagnila v prid nadaljevanjem.

SANDI ČOLNIK: Gospod Janša najlepša hvala za ta pogovor. Čisto na koncu še, kako je izpadel današnji referendum o regijah, pokrajinah?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Pred najinim pogovorom smo že komentirali na tiskovni konferenci rezultate. Velikanska večina referendumskih območij je imela pozitivne rezultate - se pravi, ljudje se nekje tudi 80% odločili za to pokrajino. Negativen je bil rezultat v obljubljeni pokrajini, ki jo bo pač potrebno razdeliti na dva dela - to se je več ali manj vedelo vnaprej po tej referendumski razpravi. Glavna tema - glede na to, da poznam slovensko politično okolje precej dobro, po teh 20-ih letih - vem da bo zdaj, da je bila referendumska udeležba nizka. Res je bila nizka, vendar pa slovenska ustava ne določa kvorumov. Vedeli smo vnaprej, da odločajo tisti, ki pridejo na referendum.

SANDI ČOLNIK: A to je zdaj potem sprejeto?

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Če bi nizko volilno udeležbo osporavali, potem se o demokraciji v Evropi sploh ne bi pogovarjal. Tam je en odstotek evropskih volivcev je zavrnilo Lizbonsko pogodbo, v Sloveniji je bila udeležba 10% oziroma 11%. Vendar tudi, če bi bila 80 %, rezultat ne bi bil nič drugačen, ker je to zelo reprezentativen vzorec. Pokrajine bomo pač dobili, jaz upam, da še v tem mandatu.

SANDI ČOLNIK: Hvala še enkrat za pogovor.

PRESEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala vam.